

Důvodová zpráva k projednání stanov společenství obcí v zastupitelstvu obce:

Jaké jsou výhody založení společenství obcí?

Společenství obcí, na rozdíl od jiných forem spolupráce, by se měla stát standardním prvkem umožňujícím výkon veřejné správy na nadobecní úrovni v Česku. Společenství obcí by měla převzít zodpovědnost za koordinaci veřejných služeb ve funkčním mikroregionu a stát se tak strategickým partnerem pro stát a kraje. Vytvoření sítě společenství obcí následně umožní další decentralizaci úkolů ve prospěch obcí. Pouze společenství obcí může realizovat i další úkoly, které mu svěří zákon.

Zároveň společenství obcí disponuje unikátní možností výkonu veřejné správy pro členské obce prostřednictvím [sdíleného úředníka](#), respektive úředníků. Především menší obce tak mají možnost využít služeb profesionálního úředníka pro zajištění výkonu správních činností. Služby jsou zajišťovány jejich jménem, obce tak nepřicházejí o kompetence.

Kvalita poskytované služby by měla být zajištěna podřízením sdíleného úředníka [zákonu č. 312/2002 Sb.](#), o úřednících územních samosprávních celků. Zároveň by poskytované služby měly být s ohledem na dosahování úspor z rozsahu levnější, než jejich komerční zajištění.

Rozdíl mezi právním postavením dobrovolného svazku obcí a společenstvím obcí:

[Zákon o obcích](#) v §§ 49–53 upravuje obecná pravidla fungování svazků obcí v Česku. Těmito ustanoveními se řídí i všechny stávající dobrovolné svazky obcí.

Společenství obcí je kvalifikovanou formou svazku obcí. Tj., vedle výše uvedené obecné úpravy se na ně specificky vztahují i [§§ 53a–53f](#). Společenství obcí jsou tedy zvláštní skupinou svazků obcí. Nevzniká tedy zcela nová právní forma. Začlenění institutu společenství obcí do zákona o obcích umožňuje stávajícím dobrovolným svazkům obcí transformaci na společenství obcí či založení společenství obcí jako nového subjektu. To přináší výhody, mj. i možnost společného postupu více obcí v rámci SO např. v oblastech školství, obecní policie, ale i výkonu přenesené působnosti (některé agendy možno řešit tzv. sdíleným úředníkem). Jde o tzv. vyšší formu meziobecní spolupráce. Tato se nově může odehrávat pouze v hranicích tzv. správních obvodů ORP.

Transformace stávajícího svazku obcí:

- Jedná se o faktické rozšíření činnosti stávajícího dobrovolného svazku obcí.
- Podmínkou proměny stávajícího svazku je souhlasné stanovisko nejvyššího orgánu svazku a předtím projednání úpravy stanov v jednotlivých zastupitelstvech členských obcí.
- Jedná se o změnu stanov, je tedy nutné postupovat dle § 50 odst. 2 zákona o obcích, v kontextu článku stanov upravujících jejich změny, respektive nejméně dvoutřetinovou většinou všech hlasů členských obcí.

Vzniklým společenstvím obcí stát nabízí dotační podporu, podmínky jsou tyto:

- Název dotačního titulu Ministerstva vnitra: Podpora činnosti společenství obcí na rok 2025
- Termín příjmu žádostí: 1. 4. - 22. 4. 2025
- Výše alokace: 20 700 000 Kč
- Oprávnění žadatelé: Společenství obcí, resp. dobrovolný svazek obcí s tímto postavením přiznaným na základě rozhodnutí příslušného krajského úřadu s nabytím právní mocí rozhodnutí nejpozději k 31. 1. 2025.
- Míra dotace: Maximální výše dotace pro jednoho žadatele činí 1.000.000,- Kč. Výše poskytnuté dotace se bude odvíjet zejména od počtu podaných žádostí a rozsahu předložených projektů.
- Typy podporovaných aktivit: Financování neinvestičních nákladů spojených s fungováním společenství obcí, které přispívají k efektivní spolupráci obcí a optimalizaci veřejné správy na mikroregionální úrovni, a to v průběhu roku 2025.
- Účelem poskytnutí dotace je zejména podpora zajištění personálních kapacit zajišťujících chod společenství a poskytování sdílených služeb členským obcím a jimi zřizovaným organizacím.
- Je předpoklad, že dotační podpora bude pokračovat i v příštích letech, případně bude financování nastaveno systémově přímým napojením na státní rozpočet ve formě „příspěvku na činnost společenství obcí“.